

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

Більше ніж художник

До 120-річчя від дня народження

Сальвадора Дали

Бібліографічна довідка

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

Більше ніж художник

До 120-річчя від дня народження
Сальвадора Далі

Бібліографічна довідка

Славутич 2024

Дана бібліографічна довідка підготовлена відділом бібліотечно–бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно–інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене 120-річчю від дня народження Сальвадора Далі – іспанського художника, скульптора, гравера, письменника, одного з головних представників сюрреалізму ХХ століття.

Посібник містить біографію С. Далі, видання та статті про життя і творчість, інтернет-ресурси.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:

Панова Л. І., Соловйова Л. О.

Відповідальний
за випуск:

Портная Н. В.

*Легендарний сюрреаліст, зірка серед художників
та вкрай неординарна особистість.*

Сальвадор Далі (повне ім'я – Сальвадор Доменек Феліп Жасинт Далі-і-Доменек) народився 11 травня 1904 року в каталонському місті Фігерасі у сім'ї заможного нотаріуса Сальвадора Далі-і-Кусі та його дружини Феліпе Доменеч.

У нього була сестра Ганна Марія та старший брат Сальвадор, який помер від менингіту у 2-річному віці. Батьки знайшли втіху в народженні молодшого сина, якого також назвали Сальвадором. Вони сказали йому, що він – реінкарнація свого старшого брата.

Коли Далі виповнилося 17 років, він вступив до Королівської академії образотворчих мистецтв, розташованої в Мадриді. Однак у 1926 році химерного хлопця відраховують з академії через зневажливе ставлення до викладачів.

У 1929 році Сальвадор зустрів єдину любов і музу всього його життя – російську емігрантку Олену Іванівну Дьяконову, яка тоді була одружена з поетом Полем Елюаром. Дівчина воліла називати себе Гала.

Зрештою Далі та Гала почали таємно зустрічатися. Батько і сестра художника були затятими противниками їхнього роману.

Батько позбавив Сальвадора будь-якої матеріальної допомоги. Закохані влаштувалися на узбережжі в Кадакесі у скромній халупі без будь-яких зручностей. Саме тут Далі почав створювати свої перші шедеври.

У 1934 році пара вступила в офіційний шлюб (їх шлюб був відкритий, кожен мав коханців на стороні) та була щаслива до початку 60-х років, поки вони не стали сваритися.

Першою відомою роботою Сальвадора Далі вважається «Постійність пам'яті», на якій можна побачити рідкий годинник, що стікає зі столу. Автор намагається зруйнувати усталений

стереотип сприйняття людиною часу та показати, що воно далеке від лінійності.

Художник носив дворянський титул Маркіз де Далі де Пуболь, який створив король Іспанії Хуан Карлос спеціально для нього.

У 1968 році Далі купив для Гали замок Пуболь, в якому вона жила окремо від чоловіка. Художник міг відвідувати дружину лише з її письмового дозволу. Вона померла 10 червня 1982 року. Саме у підвалі замку знаходиться склеп, де лежить Гала.

У 1981 році у Сальвадора розвивається хвороба Паркінсона. А після смерті коханої Гали він і зовсім втрачає здоровий глузд.

Смерть дружини, хвороба Паркінсона – усе це призвело до того, що останні роки життя геніальний Далі провів на самоті в замку Гали. Але в листопаді 1988 року його поклали в лікарню з діагнозом «серцева недостатність». Медсестрам було дуже непросто доглядати за збожеволілим Далі, який кричав, кусався і кидав у них усе, що траплялося під руку.

Сальвадор Далі помер 23 січня 1989 року, через шість років після завершення своєї останньої роботи «Хвіст ластівки», який був простою каліграфічною композицією на білому аркуші. На момент смерті йому було 84 роки. Навіть похорони Далі не були схожими на звичайні похорони. Тиждень його забальзамоване тіло простояло у відкритому ним театрі-музеї Далі, щоб приїжджі змогли віддати данину пам'яті митцю.

Він не залишив по собі прямих нащадків.

Потім відбулися так звані похорони Далі – його тіло замурували в підлозі однієї з кімнат музею. Так хотів сам Далі, заповівши, щоб по його могилі ходили люди. На цьому місці залишилася епітафія «Твоя смаглява кисть так купається в морі, населеному щастям і вітрилами» – рядок з вірша Федеріко Гарсія Лорки «Ода Сальвадору Далі».

Про життя і творчість

Винниченко Т. Сальвадор Дали: Откровения гения / Т. Винниченко // Личности. – 2017. – № 5. – С. 6-25.

Глюкк Ж. Сальвадор Дали. Сюрный сэр / Женя Глюкк // Великие чудачки. – М.: Астрель; Олимп, 2009. – С. 287-294.

Дали Сальвадор // 500 знаменитых людей планеты / Худож.-оформитель Л. Д. Киркач-Осипова. – Харьков: Фолио, 2005. – С. 230-232.

Мусский И. А. Сальвадор Дали / И. А. Мусский // Сто великих кумиров XX века. – М.: Вече, 2007. – С. 171-176. – (100 великих).

Надэмлинский А. Ангел и дьявол: Детство Сальвадора Дали / А. Надэмлинский // А. Надэмлинский о... Антонио Страдивари, Михаиле Грушевском, Джиме Корбетте, Леониде Утёсове, Сальвадоре Дали. – К.: Грані-Т, 2007. – С. 119-142. – (Жизнь замечательных детей).

Савельев И. Кино от Сальвадора Дали / Игорь Савельев // Тайны XX века. – 2021. – № 48. – С. 3.

Самин Д. К. Сальвадор Дали / Д. К. Самин // Сто великих художников. – М.: Вече, 2004. – С. 460-465. – (100 великих).

Свирин И. В. Гала и Сальвадор Дали / И. В. Свирин. – Минск: Современный литератор, 1999. – 256 с.

Чорна С. Сальвадор Далі у Києві: на виставці й у спогадах / С. Чорна // Голос України. – 2020. – 13 червня. – С. 14.

Інтернет-ресурси

Далі Сальвадор [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енциклопедія. – Електр. дані. – Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%B2%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D1%80_%D0%94%D0%B0%D0%BB%D1%96. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 25.03.2024. – (Дата звернення 30.04.2024).

Сальвадор Далі – 20 цікавих фактів і унікальних фото [Електронний ресурс] – Електр. дані. – Режим доступу: <https://his.ua/ua/article/salvador-dali-20-tsikavih-faktiv-i-unikalnih-foto-2019-06-18?srsltid=AfmBOorPfO3J9B7xzgjHYAXYsGNTbzES5N0JFC-FVY GmasqtZ1ZmJaP>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.04.2024).

Жук К. Сальвадор Далі: Геніальна особистість і бізнес-проект: Історія успіху талановитого каталонця та ексцентричного автора сюрреалістичних картин [Електронний ресурс] / Катерина Жук // [TOB «Медіатека інвестиційних ідей»](https://investory.news/salvador-dali-genialna-osobistist-i-biznes-proyekt/). – Електр. дані. – Режим доступу: <https://investory.news/salvador-dali-genialna-osobistist-i-biznes-proyekt/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.04.2024).

Божевільні життя і смерть Сальвадора Далі, одного з найхімерніших художників ХХ століття [Електронний ресурс] // Український інтерес. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://suspilne.media/culture/129301-bozevilni-zitta-i-smert-salvadora-dali-odnogo-z-najhimernisih-hudoznikov-xx-stolitla/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.04.2024).

Великий і жахливий Сальвадор Далі: До 120-річчя від дня народження іспанського художника [Електронний ресурс] // Одеська національна наукова бібліотека. – Електр. дані. – Режим доступу: http://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=4578. – Назва з екрану. – (Дата звернення 03.05.2024).

Одна історія. Як Сальвадор Далі став геніальним художником [Електронний ресурс] / 24 канал // Youtube. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=h-fNIEJC-8M>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.04.2024).

Сальвадор Далі: історія, факти та біографія [Електронний ресурс] / Записник – наука, творчість і навчання українською // Youtube. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=pfaKYVr8j0A>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.04.2024).

Зміст

Біографія.....	3
Про життя і творчість.....	5
Інтернет-ресурси.....	6

